

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XIX № 31 [2447]. СУБОТА, 11 БЕРЕЗНЯ 1978 року. Газета виходить з 1939 року. Ціна 2 коп.

ПЕРША КОЛОНКА

НА ВЕСНЯНИЙ СТАРТ

І знову на твоєму стадіоні йде підготовка до цікавих і захоплюючих стартів. Поки що спортивні поєдинки точаться у спортзалах, легкоатлетичних манежах. Та найбільший розгін буде тут, на зеленому полі стадіону. Неабияке напруження чекає спортсменів «Колоса», котрі вийдуть на фінальні змагання Всесоюзних сільських спортивних ігор, — у Кіровограді, Онуфріївці, Долинській, Олександрівці, Новоукраїні та Олександрії представники міст і районів виборуватимуть право потрапити у збірну області, яка поїде на республіканські турніри. А у школярів — «Старти надій». У колективах фізкультури — на черзі новий етап змагань з багатоборства ГПО.

Але як ти і твої друзі підготувалися до весняних стартів? Чи зможеш ти, вийшовши на спортивний майданчик, скласти залік з фізичної та військово-технічної підготовки і стати значківцем ГПО? Деякі твої ровесники ще не визначились на легкоатлетичних доріжках, на кросових дистанціях. Отож якраз і пора гуртувати команди перед цими стартами. Так, як це роблять у Павлиській середній школі Онуфріївського району, на Світловодському заводі чистих металів, у колективах фізкультури Кіровоградського машинобудівного технікуму, колгоспу імені Щорса Ульянівського району. Павлиські школярі, наприклад, мають чіткі намітки на кожен вихідний день — триватимуть змагання на приз клубу «Шкіряний м'яч», відбудуться «Веселі старты», більшість поєдинків «підключено» до нормативів і вимог комплексу ГПО. А комсомольські активісти Олександрії ведуть дослідження «напруги» вихідного дня — як відпочиває молодь.

Фізкультурники Ульянівського району перед змаганнями вийдуть на спортивні майданчики і стадіони, щоб упорядкувати їх. На бігових доріжках з'явиться гумово-бітумне покриття, нове обладнання готується для спортивних містечок, де молодь складатиме нормативи комплексу ГПО. Під час суботників і недільників робітники Ульянівського цукрозаводу допоможуть школярам. Поселять новизну в шкільному спортивному містечку, а потім стануть наставниками юних спортсменів. Такий орієнтир у молодих хліборобів Бобринецького району, які вже п'ятий рік подають шефську допомогу в будівництві спортивних споруд біля сільських шкіл. Отож хай так буде всюди — в кожному місті і селі, хай тепер, весною, буде зроблено ще один крок до розгортання будівництва спортивних споруд і ефективного використання наявних спортивних баз. Тільки за цієї умови можна буде розв'язати проблему розвитку олімпійських видів спорту, тільки тоді буде налагоджено по-справжньому роботу за місцем проживання — в домоуправліннях, біля гуртожитків.

Вийдемо всі на свої стадіони — великі й малі, прикрасимо їх обновами і прокладемо шлях до масовості, до висот майстерності. Вийдемо всі!

ДЕЛЕГАТ КОМСОМОЛЬСЬКОГО З'ЇЗДУ

● РОЗПОВІДЬ ПРО ДЕЛЕГАТА XXIII З'ЇЗДУ ЛКСМ УКРАЇНИ КОМСОРГА ГРУПИ КІРОВОГРАДСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ЛЮДМИЛУ ВАЛІВАЧОВУ ЧИТАЙТЕ НА 3-ІЙ СТОР.

Ви зобов'язувались

Творчість і бережливість — синоніми

Деформовані труби, погнуті, покручені під час транспортування і складування залізні штаби... Мабуть, ніхто не сказав би такого слова, якби бригада Леоніда Артемюка відмовилась від такого прокату. Вибрали б те, що потрібно, а брак — у відходів. Мають повне право, бо комсомольсько-молодіжний колектив різальників металу, як і всі інші, повинен виконувати свій план. А морочитися з деформованими трубами — значить гаяти час.

Але зовсім інакше думали вони, коли брали на 1978 рік соціалістичні зобов'язання. Без вагання вирішили зекономити до 60-річчя Ленінського комсомолу 50 тонн металу. Без вагання, тому що економія — не повинна для бригади. Минулого року хлопці завдяки економічному розкрою прокату і використанню кінцевих відходів заощадили 47 тонн металу. Таким показником може пишатися будь-який колектив. Але то за рік, за два-надцять місяців. Нині ж бригада дала слово зекономити півсотні тонн за десять неповних місяців, урахувавши й відпустку.

Впевненість ця ґрунтується на реальних показниках. Візьмемо для прикладу три «сусідні» місяці: грудень 1977-го і січень та лютий 1978-го. У грудні колектив зекономив 5109 кілограмів металу, в січні — 6516, у лютому — 7753. Випадковість виключена. Бригада довела, що

спиратися потрібно головним чином на внутрішні резерви, ще не повністю використані. Вирівнювати прокат можна з допомогою спеціального верстата. Іноді труби й штаби неможливо використати повністю через загородження навколо преса. А ось на додатковому пресі із залізників можна виготовити деталі. Кожен різальник на місці орієнтується, що робити зі шматком металу розміром 30—80 сантиметрів.

Ніхто з бригади не твердить, що використано всі можливості економії. Колись показник грудня був тільки мрією, а тепер — минуле. Та й не личить стояти на місці, адже виступили з ініціативою, яку підтримали на заводі. Он і в комсомольсько-молодіжній бригаді штампувальників, яку очолює Іван Луценко, теж звернули увагу на економію металу. А з штампувальниками змагається колектив Леоніда Артемюка.

Комсомольці Кіровоградщини обрали Леоніда делегатом XVIII з'їзду ВЛКСМ. Не вперше йому їхати в Москву (бував там як переможець першого етапу соціалістичного змагання на честь 60-річчя Великого Жовтня), все ж він хвилюється. Ні, за бригаду не боїться, хлопці не підведуть. Просто через те, що така честь не кожному випадає.

А бригада бережливців з «Червоної зірки» працює вже в рахунок січня 1979 року.

А. РОМАНЮК.

„Салют-6“—„Союз-27“—„Союз-28“:

ПОЛІТ ЗА ПРОГРАМОЮ

ЦЕНТР КЕРУВАННЯ ПОЛЬОТОМ, 9 березня. (ТАРС). Шостий день міжнародний екіпаж працює на борту орбітального науково-дослідного комплексу «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28».

За програмою сьогоднішнього дня, який почався о 8 годин ранку, космонавти Юрій Романенко, Георгій Гречко, Олексій Губарев і Володимир Ремек завершують спільні науково-технічні дослідження й експерименти.

До програми робочого дня екіпажу включено медико-біологічні експерименти по вивченню динаміки зміни складу газового середовища і дослідженню кількісного та видового складу мікрофлори в приміщеннях комплексу, а також фізичні вправи і телевізійні репортажі.

За доповідями екіпажу бортові системи орбітального комплексу «Салют-6» — «Союз-27» — «Союз-28» працюють нормально. Самопочуття товаришів Романенка, Гречка, Губарева і Ремака добре.

Кличе

„червона субота“

ШТАБ РОЗРОБЛЯЄ ПЛАН

Близько трьох з половиною тисяч юнаків і дівчат Петрівського району вийдуть 22 квітня на Всесоюзний комуністичний суботник, присвячений 108-й річниці з дня народження В. І. Леніна. До фонду десятої п'ятирічки буде перераховано півтори тисячі карбованців.

Чотириста чоловік працюватиме безпосередньо на своїх робочих місцях. А для того, щоб і всіх інших завантажити роботою, районний комсомольський штаб по проведенню суботника нині розробляє детальний план.

Найбільше уваги 22 квітня буде приділено парку, що в районному центрі. До речі, протягом весняно-літнього періоду ми влаштуємо там ще кілька комсомольсько-молодіжних суботників, щоб, упорядкувавши й реконструювавши місце відпочинку назвати його іменем 80-річчя Ленінського комсомолу. Плануємо й реконструкцію селищного стадіону.

У день «червоної суботи» багато молоді буде зайнято на благоустрої вулиць, громадських місць, територій тракторних бригад, тваринницьких ферм тощо. Буде посаджено близько двох тисяч дерев, зібрано 150 тонн металолітви. На полях району йтимуть весняні роботи: культивация, сівба. Найактивнішу участь у них візьмуть молоді механізатори.

Всесоюзний комуністичний суботник у нашому районі щороку проходить дружньо, організовано. А нинішнього, ювілейного комсомольського року молодь буде особливо активною.

М. ПАРАСОЧЕНКО, перший секретар Петрівського райкому комсомолу, начальник районного комсомольського штабу по проведенню суботника.

ПОДІХ ВЕСНИ.

Фото С. АНДРУСЕНКА.

НА УДАРНИХ БУДОВАХ
П'ЯТИРІЧКИМІСЯЦЬ З'ІЗДУ,
ПЛЕНУМІВ

Для комсомольських організацій нашої області березень — місяць особливий. Через кілька днів у Києві почне свою роботу XXIII з'їзд комсомолу республіки. 65 делегатів Кіровоградщини візьмуть участь у його роботі. Комітет комсомолу вже сьогодні повинні готувати юнаків і дівчат до вивчення і пропаганди матеріалів найвищого комсомольського форуму республіки. З цієї метою обком комсомолу з 14 березня по 8 квітня проведе обласний огляд конкурс художніх агібригад, присвячений 60-річчю ВЛКСМ.

Відповідно до заходів обкому ЛКСМ України з 23 по 30 березня в місті Світловодську відбудеться обласні змагання з міні-футболу на приз героїв підпільної комсомольської організації «Спартак».

У третій декаді місяця відбудеться обласна науково-практична конференція «XXV з'їзд КПРС і шляхи підвищення ефективності комсомольського політнавчання».

Вчительські комсомольські організації нині готуються до обласного Тижня молодого вчителя, який заплановано провести наприкінці місяця. Завершиться Тижень обласним зльотом учителів, котрі нещодавно почали свою педагогічну діяльність. А 22 березня відбудеться обласна конференція студентів, учнів і викладачів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, на якій буде підбито підсумки обласних турів Всесоюзного конкурсу творчих робіт учнів середніх спеціальних навчальних закладів суспільно-політичної тематики і Всесоюзного конкурсу студентських робіт із суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху.

Комітет комсомолу шкіл, колгоспів, радгоспів не повинні забувати про наближення весняних канікул школярів. У дні канікул — з 25 по 31 березня — юнаки-виробничники мають улаштувати культпоходи в кінотеатри, музеї, походи по місцях бойової і трудової слави радянського народу. Добру згадку у школярів, звичайно, залишать екскурсії на підприємства, проведення спортивних змагань, тематичних вікторин-диспутів, що їх організують вожаті.

Напружена пора настає і для «проектористів» області. Всю свою роботу вони повинні спрямувати на виявлення недоліків і подання допомоги в дні підготовки до весняно-польових робіт. Уже сьогодні треба провести контрольні перевірки готовності техніки до посівної кампанії, стану комплектації комсомольсько-молодіжних колективів та забезпеченості їх насадженнями, машинами.

Насичені плани на березень у комсомольських організацій Бобринецького, Новоукраїнського, Олександрівського, Добровеличківського районів.

Четвертого березня відбувся пленум Бобринецького райкому ЛКСМ України з порядком денним: «Про роботу комсомольських організацій шкіл району по комуністичному вихованню учнів і завдання, що випливають з постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про подальше вдосконалення навчання, виховання учнів загальноосвітніх шкіл та підготовки їх до праці». Цього ж місяця на бюро буде заслухано питання про участь первинної комсомольської організації радгоспу імені Розі Люксембург у русі «Комсомол — сільській школі». Райком комсомолу проведе районну творчу естафету, присвячену XI Всесвітньому фестивалю молоді і студентів у Гавані, конкурс по впровадженню нових обрядів, кращі колективи художньої самодіяльності Бобринецького району виступлять з концертами перед будівниками залізничі Доліньська — Помічна.

На бюро Добровеличківського райкому комсомолу буде розглянуто питання про роботу комітетів комсомолу Липнязької середньої школи і Добровеличківської школи-інтернату по керівництву піонерською організацією у світлі вимог постанови ЦК КПРС «Про 50-річчя Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна». 18 березня відбудеться районний конкурс професійної майстерності молодих зварників, присвячений 60-річчю Ленінського комсомолу.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ
ЦЕНТР ОБКОМУ КОМСОМОЛУ.

Люди
— події, час

А. С. МАКАРЕНКО —
ВИХОВАТЕЛЬ МОЛОДІ

(ДО 90-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Видатний радянський педагог і талановитий письменник Антон Семенович Макаренко — великий вклад у теорію і практику комуністичного виховання. Його педагогічна творчість — яскрава сторінка історії радянської науки і школи.

Після закінчення Кременчуцького міського училища і педагогічних курсів сімнадцятирічним юнаком А. С. Макаренко почав свою діяльність, присвятивши вихованню молодого покоління все своє життя.

З 1905 року він учитель у Кроківі, а з 1911 по 1914 рік — на станції Доліньська. Світогляд молодого вчителя формується під впливом марксистської літератури, революційних подій 1905—1907 років, постійного спілкування з робітничим класом, творів Максима Горького. Працював Антон Семенович у другому двокласному залізничному училищі станції Доліньська, у приміщенні якого нині знаходиться середня школа № 2.

Тут у просторій, світлій кімнаті жителі міста влаштували меморіально-педагогічний музей А. С. Макаренка. З портрета дивиться на нас видатний педагог. На стендах — фотографії, що розповідають про життєвий і творчий шлях Антона Семеновича, його твори, оригінальні документи, підписані великим учителем. Ось свідоцтво на ім'я П. Ф. Куценка (1912), похвальний лист Г. С. Заруби (1914).

Деякі старожили Доліньської, які вчилися у А. С. Макаренка, зберігають його пам'ятні подарунки, автографи, написи на книгах. 1917 року він закінчив Полтавський учительський інститут із золотою медаллю.

«Видатний вихованець за своїми здібностями, знаннями, розвитком і працездатністю; особливий інтерес виявив до педагогіки і гуманітарних наук... Має бути великим гарним викладачем з усіх предметів, особливо з історії і російської мови», — відзначалося у характеристиці.

Коли звершилася Жовтнева революція, Антонові Макаренку не було й тридцяти років, але перед ним відкривалися широкі перспективи. Два перших роки Радянської влади він на педагогічній та організаторській роботі по народній освіті в Кроківі і Полтаві. Починаючи з 1920 року протягом 16 років А. С. Макаренко — керівник трудової колонії для неповнолітніх правопорушників поблизу Полтави, який було присвоєно ім'я М. Горького, і трудової дитячої комуні імені Ф. Е. Дзержинського, створеної чекістами в передмісті Харкова (1927—1935).

Набувши досвіду, А. С. Макаренко пішов у 1932 року видає першу книгу «Марш 30 року» — про комуні імені Ф. Е. Дзержинського. М. Горький прочитав її з хвилюванням і радістю, переконував автора серйозно зайнятися літературною працею. Пізніше, при підтримці М. Горького у світ вийшла основна книга «Педагогічна поема». Всі три її частини редагував великий пролетарський письменник. З 1934 ро-

ку Антон Семенович — член Спілки радянських письменників.

1937 року А. С. Макаренко переїздить до Москви і присвячує себе літературній та громадсько-педагогічній діяльності: написав художньо-теоретичну «Книгу для батьків», ряд публіцистичних статей — усього близько 60 робіт. Радянський уряд нагородив педагога і письменника орденом Трудового Червоного Прапора.

В останні роки свого життя Антон Семенович працював над сценарієм, в якому хотів показати історію радянської школи, пафос боротьби за нову людину. Та несподівано від тяжкої хвороби серця А. С. Макаренко помер 1 квітня 1939 року.

На його могилі установлено пам'ятник. 1958 року уряд УРСР за сценарієм Макаренка, якою нагороджуються кращі вчителі і працівники народної освіти республіки. Чимало володарів цієї почесної нагороди працюють і в школах Кіровоградщини.

«Чудова ви людина», — писав О. М. Горький Антонові Семеновичу. Вдумливий теоретик і практик, він лишив у педагогічній паузі справді класичну спадщину. Його справу продовжив наш славний земляк — член-кореспондент АПН СРСР, Герой Соціалістичної Праці В. О. Сухомлинський.

В. САНДУЛ,
член обласного літературного об'єднання.

КАДР ЗА КАДРОМ

ЖИТТЯ,
ВІДДАНЕ
ДІТЯМ

«Головним у моєму житті була любов до дітей». Ці слова члена-кореспондента Академії педагогічних наук СРСР, заслуженого учителя УРСР, Героя Соціалістичної Праці В. О. Сухомлинського визначають тему нової роботи Київської студії науково-популярних фільмів «Серце віддаю дітям». Сценарист В. Проценко, режисер Л. Михалевич, оператор В. Ткаченко розповідають у ній про відомого всієї країни педагога і громадського діяча. Документальні кадри, зняті за життя цієї чудової людини, спогади його колег, показ сьогодинського дня Павлівської середньої школи на Кіровоградщині, де багато років працював В. О. Сухомлинський, склали

емоціональну, хвилюючу кіно-розповідь.

На екрані розкривається головний життєвий девіз героя фільму: не дозволяй душі лінуватися. Авторі надають слово викладачам, учням, письменникам Російської Федерації і Білорусії, Вірменії і Литви, які розповідають про творчі контакти з Сухомлинським, про цінність його педагогічного експерименту, що тривав 55 років.

...Кінокамера уважно стежить за дитячими обличчями. Ось малюк старанно виводить у зошиті перші літери. На уроці у весняному садку хлопчик порівнює квітучі яблуні з піністим морем. Старшокласник говорить про те, яким він уявляє щастя. На присадібній шкільній ділянці дівчинка в'яже сіп з першого в її житті врожено.

Ці кадри знято в Павлівській сільській школі. Так було і за життя В. О. Сухомлинського, який зумів створити для дітей справжню школу радості відкриття великого і прекрасного світу.

Л. КИСЕЛЬОВА,
кор. РАТАУ.

Для вас, старшокласники

У наш час, у період науково-технічної революції, особливого значення набувають фізика і математика. А тому потрібне глибоке вивчення цих дисциплін у школі. Багато учнів середньої школи із захопленням вивчають фізику і математику, читають науково-популярну літературу, працюють у шкільних гуртках, відвідують факультативи.

Велику популярність мають заочні фізико-математичні школи, в яких учні старших класів удосконалюють свої знання під керівництвом досвідчених викладачів університетів та інститутів.

З вересня цього року почне працювати заочна фізико-математична школа (ЗФМШ) при Кіровоградському педагогічному інституті.

Мета ЗФМШ — прищепити учням любов до фізико-математичних наук, допомогти їм у вивченні цих наук, у підготовці до вступу до ЗФМШ запрошують учнів восьмих і дев'ятих класів шкіл нашої області, розташованих (переважно) в селах і поселеннях міст та районних центрах. Заручаючи в ЗФМШ провідних фахівців наслідками вступної контрольної роботи, текст якої розіслано в школи. При оцінці вступної роботи враховується передусім якість розв'язування задачі, а не їх кількість. Так, наприклад, для зарахування досить розв'язати 2—3 задачі з фізики і 2—3 задачі з математики. Виконане вступне завдання треба надіслати в

інститут до кінця червня цього року. Про наслідки зарахування учні одержать повідомлення в серпні — вересні. Якщо в школу текст вступної роботи з якоюсь причиною не надійшов, напишіть в інститут. І ви його одержите. Учнів, зарахованих до школи, починаючи з вересня регулярно доставлятимуть завдання за програмами дев'ятого й десятого класів, їх вони повинні виконати і надіслати в інститут для перевірки. Після ретельного перевірки роботи буде повідомлено учнів ЗФМШ.

Кожної неділі в інституті проводитимуться індивідуальні консультації, а під час канікул — семінари з предметів, які вивчаються в школі.

Учні, які успішно закінчать навчання в ЗФМШ, одержать посвідчення про закінчення заочної фізико-математичної школи при Кіровоградському педінституті.

Вступні контрольні роботи надсилайте на адресу: 316050, Кіровоград, вул. Шевченка, 1, педінститут, кафедра математики (ЗФМШ).

Чекаємо від вас листів з розв'язаними завданнями вступної роботи.

Не забудьте повідомити свої адресу, школу і клас.

Ю. МАМОНТОВА,
декан фізико-математичного факультету,
Н. ПРАЙСМАН,
декан педагогічного інституту.

● Сторінка для студентів

Конкурси студентських наукових робіт із суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху набирають дедалі більшого поширення. Якщо в перших конкурсах з проблем політичної економії брало участь лише кілька студентів нашого інституту, то в останніх двох — майже всі, хто вивчає цей предмет. Таке явище переконливо свідчить про підвищений потяг студентства до поглибленого вивчення суспільних наук.

Мова йде про історичні документи XXV з'їзду КПРС, матеріали, присвячені святкуванню 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції, про документи, пов'язані з прийняттям нової Конституції СРСР.

СТУДЕНТИ ДОСЛІДЖУЮТЬ ЖИТТЯ

Нині вже закінчився вузівський тур VII Всесоюзного конкурсу студентських наукових робіт з проблем суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху.

Характерно, що теми наукових робіт студентів у VII конкурсі стали актуальнішими, вони тісніше пов'язані з профілем підготовки майбутніх фахівців. На республіканський тур конкурсу рекомендовано роботи, що розкривають такі теми: «Радянський спосіб життя (економічний аспект)», «Економіка СРСР — єдиний народногосподарський комплекс»,

«Питання співвідношення економіки і політики у працях В. І. Леніна», «Питання особистої власності в новій Конституції СРСР», «Розробка В. І. Леніним наукової програми соціалістичного перетворення дрібнотоварних селянських господарств», «Соціально-економічні перетворення на селі за 60 років Радянської влади» (роботу виконано на прикладі с. Іванківців Знаменського району нашої області), дві роботи, присвячені дослідженню суперечностей у розвитку економіки сучасної Великобританії.

Як свідчить практика, найбільшу активність у науковій роботі із суспільних наук виявляють ті студенти, які беруть активну участь у громадсько-політичній роботі. Лауреатом VI Всесоюзного конкурсу стала студентка Зінаїда Фоменко, яка була членом комсомольського бюро, старостою наукового гуртка з політекономії, активним лектором.

Серед переможців обласного туру конкурсу з політичної економії студенти нашого інституту — член бюро обкому ЛКСМУ і комітету комсомолу інституту Наталія Луценко, комсорг Петро Самовол, ста-

роста групи Тамара Колісник, профорг Валентина Кисиленко та інші.

У виступі на обласній комсомольській конференції перший секретар обкому Компартії України т. М. М. Кобильчак указував, що в нашому інституті ще невисока успішність студентів із суспільних наук. Ця проблема хвилює і нас, викладачів. Ми сподіваємося, що активізація студентської наукової роботи допоможе нам усунути недоліки, поліпшити якість знань вихованців із суспільних наук, примножити ряди відмінників.

В. ВИБРИК,
зав. кафедрою політичної економії Кіровоградського педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна.

ЛЮДИНА стає дорослою зовсім не тоді, коли її сповнюється певна кількість років. Можна й до старості бути дитиною. Людина стає дорослою, коли робить свій перший самостійний крок.

Свій перший самостійний крок пригадати Люді важко, але вона впевнена, що починався він у школі, коли була секретарем комсомольської організації. Вже тоді вчилася діяти переконанням, знанням, упевненістю.

У більшості випадків «виходило», однак настав момент, коли життя поставило дилему перед самою Людою. Тоді вона не вступила до інституту — не набрала потрібної кількості балів. Звичайно, трохи розгубилася. Та непадогво. Пішла на завод різноробочою. Звичайно, в цій роботі романтики мало, але вона вже звикла все виконувати на совість, по-комсомольському. І мрії свої не полишила.

На підготовочному відділенні педінституту Люду обрали вагажком спілкавської молоді, а коли перейшла на перший курс — комсоргом групи. Студенти підбралися різні. Був серед них і так званий «пасив».

То — звичайна картина: одні переважані громадськими дорученнями, та й у навчанні не пасуть задніх, а інші, потрапивши до «пасиву», в кращому разі поринають у науку і тільки, а в гіршому — зверхньо дивляться на купу доручень, яких нахапався їхній працелюбний однокурсник.

Комсомольський ватажок скоро побачила і тих і інших. Особливо занепокоєння викликали Сергій Паригін та Євдокія Годована, яких у житті групи не хвилювало майже нічого. До того ж у Сергія не все гаразд було з навчанням. Тоді прийшов йому на допомогу відмінник Олексій Кужель. Корисні поради і дружня підтримка комсорга теж стали відчутним поштовхом до позитивних зрушень у навчанні Сергія.

Вже наступної сесії можна було вести мову про те, що студент значно підтяг-

нувся в оволодінні знаннями. І вже не цурався громадської роботи.

Його однокурсниця Євдокія навчалася непогано, одначе на зборах відмовчувалася, обмежуючи свою «активність» лише піднятою рукою, коли треба було голосувати за те чи інше рішення зборів групи.

До виконання епізодичних доручень

РОЗКРИЛЛЯ

(серед студентів ця форма «роботи», на жаль, прогресує) ставилася, як кажуть, без радисних вигуків захоплення...

Здавалося на перший погляд: нікому дівчина не заважає, вчиться непогано, а що неактивна — то, може, характер у неї такий... Але не такої вдачі Людмила, щоб відступитися, залишити людину сам на сам зі своєю совістю.

Була переконана в тому, що тільки залучивши до активної роботи «пасив», можна бути певним, що зникне переважаність окремих активістів, що кожне доручення буде виконано вчасно, що кожний комсомолец збагачуватиметься досвідом громадської роботи, розвиватиме організаторські здібності.

Саме на цій позиції стояла, коли принципово розмовляла з однокурсницею, аргументуючи думку про те, що вчитель — сьогоднішній чи завтрашній — людина не інертна, не мовчун, а людина активної життєвої позиції, дії. І розмовляла це один раз.

Була не сама: поруч стали Валя Рудень, Наталка Луценко, Тамара Колісник... Тепер третьокурсниця Є. Годована — член комсомольського бюро групи, одна із застрільників корисних справ у групі, на факультеті, в інституті.

У комітеті комсомолу я поцікавився кращими академгрупами на факультеті англійської мови. Серед інших першою

назвали 32-у групу, де комсоргом Людмила Валівачова. І не випадково: по успішності вона — найкраща, громадською роботою охоплено всіх студентів. Серед них і Євдокія Годована.

Дізнавшись про мій намір зустрітися з дівчиною, секретар комітету комсомолу Леонід Куценко на хвилину відірвався від паперів: «Зараз Люда проходить

педагогічну практику в середній школі № 19 м. Кіровограда», — повідомив. І тут же додав із жалем: «Залишився я, таким чином, без свого заступника по ідеологічній роботі Вранці, щоправда, продовжила, що забіжить до нас після сідю. Робота не чекає. Нині підбиваємо підсумки чергової громадсько-політичної атестації до Ленінського заліку «Рішення XXV з'їзду КПРС — у житті!»

Наша розмова тривала рівно сорок п'ять хвилин — стільки йде звичайний шкільний урок. Люда відповідала на мої запитання, а думками була в класі, де саме в ці хвилини вперше став за стіл учителя її однокурсник Сергій Соколенко.

Виявилось, що моя знайома — цікава співрозмовниця. І коли говорять, то все її обличчя міниться, як той золотий колір у степу, вока живе словами, які промовляє. І, знаєте, я став думати, що стриманість — не така вже й цінна риса, бо балакучість дівчини, емоційність її розповіді одразу викликає приязнь до неї кожного, хто хоча б один раз розмовляв з Людою.

У ході нашої розмови я дійшов висновку, що для студентки Валівачової комсомольська робота є функцією її совісті, характеру, переконань. І це не високі слова: просто знайшла вона себе в цій роботі. Вміння працювати з людьми до-

помагає їй працювати в школі з учнями. Щоправда, семикласники ще трохи соромляться її, придивляються до нової «англійки», але то нічого, поступово звикнуть.

І так хочеться вірити в те, що неохоче відпустять її від себе, коли скінчиться у неї період педагогічної практики і потрібно буде їй знову сісти на студентську лаву.

«Чи було хвилювання, коли пішла на свій перший урок? — перепитую дівчина. — Знаєте, не без цього. Особливо, коли дзвінок пролунав. А взяла в руки журнал — і заспокоїлась».

Малиновий дзвін перериває нашу розмову. В учительській відразу стає гамірно. Особливо збуджені студенти-практиканти: обговорюють проведені уроки, діляться враженнями. Та «штатні» вчителі не сердяться: адже й самі колись були студентами. Аж ось заходить білявий хлопчина з класним журналом. Перехопивши Людин погляд, по очах читаю звернене до нього: «Ну, як урок? Все гаразд? Він усміхається у відповідь, і хвилювання, яке на мить появилось у неї, кудись зникає. «Значить, усе гаразд».

Ми вже прощалися, коли до кімнати зайшов мій давній знайомий, завуч школи О. І. Версаль. І, дізнавшись про те, що студентка-практикантка Людмила Валівачова — делегат XXIII з'їзду ЛКСМУ, відразу конкретизував:

— Приїдете після комсомольського форуму — влаштуємо вам зустріч з учнями. Виступите?

— Обов'язково виступлю, — усміхнулася у відповідь, відчиняючи двері: груповий методист М. І. Бойко вже підганяв своїх вихованок на черговий відкритий урок ленінської стипендіатки Наталки Луценко...

А. САРЖЕВСЬКИЙ,
позаштатний кореспондент «Молодого комунара».

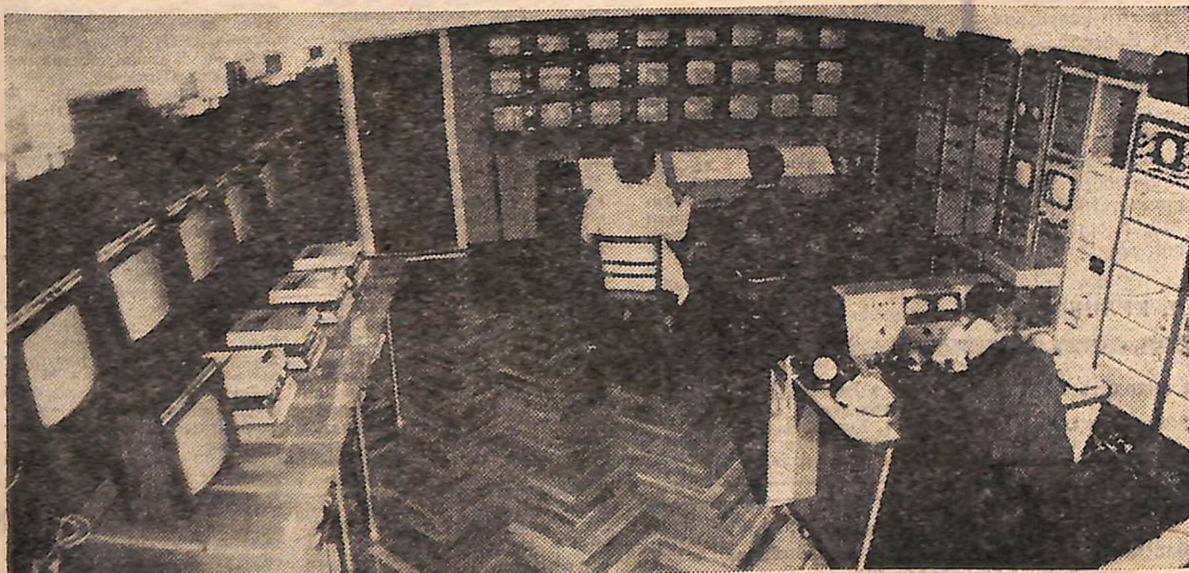
ЗУСТРІЧ З АКТОРАМИ

Для учнів торговельного училища це традиція — разом відвідувати вистави в театрі, нові фільми. А погім обмінюватись думками з приводу побаченого, прочитаного. Так було й того разу, коли майбутні торговельні працівники подивилися виставу «Голуба троянда» в українському музично-драматичному театрі імені М. Л. Кропивницького. Засідання дискусійного клубу виявилось бурхливим — думки про спектакль, про гру артистів були найрізноманітніші.

І тоді ми вирішили запросити до себе в гості «винуватців» — акторів, котрі брали участь у цій виставі.

Через кілька днів до нас завітали виконавці головних ролей у «Голубій троянді» — народна артистка Л. П. Тимош, артисти А. Климчук, Б. Ткаченко, Д. Киричук. Щира розмова запам'яталася нам надовго. Актори розповідали не тільки про спектакль «Голуба троянда». Учні ознайомилися з історією театру, творчими планами своїх земляків. На закінчення гості показали кілька сцен з вистав, артист Б. І. Ткаченко прочитав кілька гумористичних творів.

К. ФУРСИКОВА,
заступник директора по навчально-виховній роботі торговельного училища.

Центральна апаратна навчального телецентру Кіровоградського інституту сільгоспмашинобудування. Фото В. ГРИБА.

НАЗУСТРІЧ ХІ ВСЕСВІТНЬОМУ

У ЖИТТІ кожної молодої людини настає момент, коли треба вибрати. Мету. Дорогу. Попутників. Уже підготовчий період перед II Всесвітнім фестивалем молоді і студентів показав, що прогресивна молодь усієї планети вибрала дорогу боротьби за мир, демократію, за щастя всіх народів. Вони знали: шлях буде довгим і важким. Вони знали: не раз їм доведеться зіткнутися із силами реакції і не завжди їх чекає перемога в цьому поєдинку добра і зла. Але вони знали: не можна робити добро, благаючи завулками. Тільки тісна згуртованість, тільки відкритий бій, тільки вірність власним принципам та ідеалам допоможуть пройти їм цей шлях до кінця.

Два роки минуло з дня закриття I фестивалю в Празі. Молоді люди, які живуть у різних кутках земної кулі, стали вірними друзями, надійними попутниками. Справа кожного стала справою всіх.

Американський комітет фестивалю ухвалив рішення про збір грошей для представників негритянської молоді південних штатів США і для подання допомоги делегатам Пуерто-Ріко.

Національна спілка студентів Чехословаччини вирішила надати кожному з 15 студентів колоніальних країн, які навчаються в Чехословаччині, по 3000 крон для поїздки на фестиваль.

Центральний комітет Співки чехословацької молоді направляє протест проти дій уряду Ізраїлю, який прагне перешкодити участі прогресивної молоді Ізраїлю у фестивалі.

Молодь Радянського Союзу, країн народної демократії бере нові трудові зобов'язання на честь наступного фестивалю. У демократичної молоді країн капіталу інші турботи...

У французькому місті Живор робітники склали заводу припинили роботу, зажадавши у власника виділити 50 000 франків для поїздки на фестиваль делегації заводу. Поліція не посміла втрутитися, і власник змушений був поступитися.

Від Голландії у фестивалі зможуть узяти участь не більше 70 чоловік. Головна перешкода — фінансові утруднення.

Трудяща молодь Італії вирішила поїхати на фестиваль 1000 делегатів. Організовано заходи по збору коштів. Молодь міста Сан-Сільвестро реалізувала серед населення спеціальні блокоти з матеріалами про наступний фестиваль і зібрала таким чином 30 000 лір. Правлячі кола Італії заборонили видачу колективних паспортів. З делегатів за кожну візу беруть надмірно високу плату — до 4000 лір.

Не всім делегатам США вдасться отримати візи. І вже зовсім незрозумілі труднощі з квитками на пароплав.

Профспілка шотландських гірників надала кошти для поїздки на фестиваль делегатам від кожного вуглевидобувного підприємства Шотландії.

Керівництво Соціалістичної партії Австрії категорично заборонило брати участь у фестивалі всім членам молодіжних соціалістичних організацій. Однак в складі делегації Австрії немало соціалістів.

Уряд Венесуели організував кампанію жорстоких репресій проти демократичних молодіжних організацій, що підтримують фестиваль...

І все-таки, незважаючи на всі перешкоди, вони зустрілися. Коли 14 серпня 1949 року над буденішеским стадіоном Уйпешт злетіли в небо сотні білих голубів, на трибунах були і паровозний машиніст із Хайфона Лі Дук Фо, який майже півроку пішки добрався до столиці фестивалю, і молода грецька партизанка Параскевула Сіноху, нагороджена сирієм орденом ЕЛАС, і член Голландського підготовчого комітету фестивалю Ерік Мол, який всім місяцям провів у в'язниці за пропаганду миру в армійських казармах. Електрик Дезмонд Макдональд і студент Кріс Еліс, які прибули в Будапешт зразу після звільнення з лондонської в'язниці, де вони провели шість тижнів за участь у боротьбі за мир; разом із сімома іншими колишніми військовослужбовцями вони прив'язали себе до грат американського посольства в день 1 Травня на знак протесту проти американської політики імперіалістично-

го диктату. Потрапив на фестиваль іспанець Карлос Монраз, командир партизанського взводу в дні боротьби з франкістами.

Між ними не було недовірливості. Серця їхні були відкриті назустріч дружбі, взаєморозумінню. Вони привезли на фестиваль свою правду і, якщо вона не збігалася з політикою їхнього уряду, не боялися заявити про це у словах простих і ясних. «Ми рішуче осуджуємо злочинну політику англійських імперіалістів щодо Греції», — сказав молодий англійський робітник-металург Бушлей на зустрічі з грецькими патріотами.

«Є дві Америки. Америка купки банків і Америка мільйонних мас трудящих. Перша — це агресор, палій війни, ворог прогресу і миру. Друга — Америка трудового народу, який жадає миру, щасливого життя без експлуатації та безробіття. Широке маси американської молоді борються за мир і незалежність народів. Ми раді, що можемо сказати це тут» — це слова з виступу керівника делегації США.

На зустрічі з в'єтнамською молоддю француз Желі, представник країни, війська якої намагалися відняти свободу і незалежність у народу В'єтнаму, розповів: «Дев'ятнадцятирічний француз-парашутист відмовився летіти у В'єтнам. По-го побили, покалічили, кинули у в'язницю, але ніщо не могло зломити його волю. Він категорично відмовився взяти участь у цій брудній, антинародній війні. Його приклад наслідують усі молоді французи».

Майже всі країни, які прислали своїх делегатів на фестиваль, узяли участь у міжнародній виставці про життя, працю і боротьбу передової частини молоді світу. Особливу увагу привернула павільйон Радянського Союзу. Експозиція наочно продемонструвала величезні успіхи, досягнуті першою країною соціалізму у справі відбудови зруйнованого війною господарства. Привернула увагу молодих відвідувачів виставки макет будованого Московського державного університету. Ось записи з книги відгуків:

«Ця чудова виставка справила на мене глибоке враження. Радий, що міг її побачити» — Добі Іштван, прем'єр-міністр Угорської Республіки.

«Молода французька жінка дякує комсомолу за той приклад, який він показує молоді світу».

«Я хочу висловити своє захоплення виставкою, яка показує результати праці радянських людей» (делегат Нігерії).

«...На цій виставці я вже не вперше. І поразу я черпаю в ній нові сили» — Джаганат Редді, делегат Індії.

Почесний приз Центрального Комітету Угорської партії трудящих «Кубок миру і демократії» було вручено делегації Радянського Союзу. З чотирьох Великих призів фестивалю три було вручено радянським колективам: солістам балету ансамблю пісні і танцю Радянської Армії, групі балету Великого театру Союзу РСР, молодіжному симфонічному оркестру.

Два тижні тривав фестиваль. Два тижні в штаб фестивалю приходили вітальні телеграми від прогресивних організацій світу, від діячів науки, культури і мистецтва. Датський письменник Мартін Андерсен Нексе, негритяський співак Поль Робсон, австралійський поет Джон Маніфолд, мексиканський художник Ксав'є Гурфери, французький учений Анрі Валлон, американський письменник Говард Фаст вітали фестиваль і рішуче підтримали ідею фестивалю як трибуну вираження думок і сподівань прогресивної молоді світу.

Того дня, коли газети розповідали про закриття Другого Міжнародного фестивалю молоді і студентів, на сторінках преси повідомлялося про воєнні дії в Греції, про плани створення Тихоокеанського союзу, про спробу американських фашистів ліквідувати Поля Робсона...

Несподівано було на планеті Земля. Але молоді і все прогресивне людство вірили і вірять, що прийде день, коли змовкнуть гармати, коли настане мир для всіх народів. На закритті фестивалю представники 84 країн урочисто поклялися до того часу не припиняти боротьби. Трічі програмі наділи плащем Героїв: «Клянемося! Клянемося! Клянемося!»

Т. КУЛИКОВА.

СПОРТ

СПОРТ

СПОРТ

СПОРТ

Керівник клубу — кандидат у майстри спорту Г. ДУБІВКА.

НАШ
КОНКУРС

ТАЄМНИЦІ
НА ШАХІВНИЦІВІДПОВІДІ
НА ЗАВДАННЯ № 3

1. Заочні змагання, зв'язані з обміном ходами на відстані. Є такі види заочних змагань:

а) з допомогою листування. Це найпоширеніший вид змагань. Суперники поштою надсилають чергові ходи, час на обдумування відраховується днями (на кожні 10 ходів учасникові дається 30 днів, причому час перебування листів у дорозі не враховується). В середньому така зочна гра триває півтора року. Всі турніри з допомогою листування мають класифікаційне значення;

б) змагання по радіо. Ходи в партіях передаються з допомогою спеціального коду (коду Удемана) або шифру;

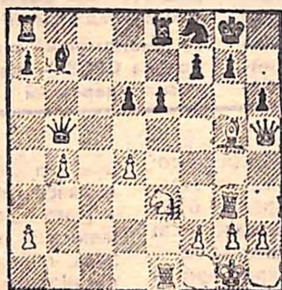
в) змагання по телефону.

Багато читачів запитують: «Як включитися в турнір з допомогою листування?» Відповідаємо: у всесоюзному масштабі змагання проводяться Літським міським шахово-шаховим клубом Латвійської РСР (місто Літвал, 35) і на Україні — Одеським шаховим клубом (місто Одеса, вул. Жу-

ковського, 33). Для участі в турнірі з допомогою листування необхідно вислати заяву, довідку про наявність розряду і турнірний внесок — 3 карбованці (поштовим переказом).

2. «Млин» — комбінація, при якій послідовно чергуються шахи, розкриті шахи і яку проводить атакуюча сторона без прогання.

Подивіться класичний приклад «млина» з партії Торре — Ласкер:

Білі: Крg1, Фh5, Те1, Тd3, Сg5, Ке3, пп: а2, b4, d4, f2, g2, h2.

Чорні: Крg8, Фb5, Та8, Те8, Сb7, Кf8, пп: а7, d6, g7, h6, e6, f7.

1. Сі6! Ф:h5 2. Т:g7+ Крh8 (вийшов «млин»). 3. Т:f7+ Крg8 4. Т:g7+ Крh8 5. Т:h7+ Крg8

6. Тg7+ Крh8 7. Тg5 Крh7 8. Т:h5 і білі виграли. 3. Етюд розв'язується так: 1. h6 Крf6 2. h7 Крg7 3. Крс7! b4 4. Крd6 Кс3 5. Крс5 b3 6. Крb4 b2 7. Крa3 b1Ф8. h8Ф+ Кр:h8 9. g7+ і пат.

Правильні відповіді надіслали: інженер Кіровоградського заводу друкарських машинок В. Цібільов, шаховий гурток Кіровоградського Палацу піонерів (тренер П. Г. Кравченко), робітник із Гайворона М. Атаманюк, інженер Знаменського лісгоспу С. Харченко, інженер Кіровоградського заводу друкарських машинок П. Ратушняк, економіст Гайворонського райфінвідділу С. Кирилов.

Всім учасникам конкурсу, які правильно розв'язали завдання № 3, нараховано по 6 очок.

ЗАВДАННЯ № 4

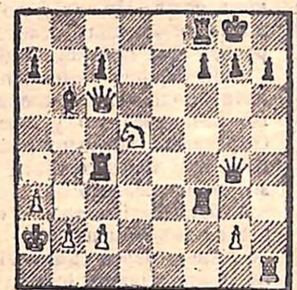
1. Що означає термін «шугцванг»? Наведіть приклад. (3 очка).

2. Коли і ким було винайдено шаховий годинник? (2 очка).

3. Розв'яжіть комбінацію:

Білі: Крa2, Фс6, Тf3, Th1, Кd5, пп: а3, b2, c2, g2.

Чорні: Крg8, Фg4, Тс4, Тf8, Сb6, пп: а7, c7, f7, g7, h7.

Білі починають і виграють. (3 очка).

У Фрунзе розіграно молодіжний чемпіонат країн з боротьби самбо. У складі збірної України успішно виступив Кіровоградський вихованець тренера В. Б. Покришкина, майстер спорту Сергій Мезенцев. Він завоював бронзову медаль серед борців другої напівсередньої ваги.

Матчова зустріч з волейболу відбулася в Кіровограді між студентами факультету фізичного виховання педінституту і представниками клубу «Ініціатор» із Жовтків. Жіноча команда господарів майбутнього прогала гостям — 0:3. Серед чоловіків першими були кіровоградці. Вони перемогли з рахунком 3:1.

У Кіровограді проведено традиційний турнір баскетболістів дитячо-юнацьких спортивних шкіл Міністерства освіти Української РСР на приз імені Героя Радянського Союзу О. С. Єгорова.

Змагання проходили у два кола і відзначалися гострою боротьбою. Доля призера вирішувалася в останній зустрічі між командами Кіровограда і Севастополя. В першому колі перемогли господарі майданчика — 47:40. Кіровоградки

йшли без поразок, а кримчанки більше нікому не прогали.

Гостям потрібна була перемога з розривом у вісім очок. Розуміючи це, вони весь час атакували, добивали переваги і виграли, але з розривом лише в одне очко — 39:38. Таким чином, кубок завоювали баскетболістки Кіровограда.

Другим і третім призерами стали команди Севастополя та Івано-Франківської області.

На турнірі кращим центром визначено ученицю школи № 8 м. Кіровограда Ольгу Бобкову, кращим нападником — Олену Ільїну із Севастополя, кращим захисником — Наталку Левко з Івано-Франківської області.

ПОНЕДІЛОК,
13 БЕРЕЗНЯ

ПЕРША ПРОГРАМА. 8.00 — «Час». 8.35 — Гімн України. 8.55 — Фільм для дітей. «Пароплав на бантах». 10.30 — «У світі тварин». 10.50 — «Твій друг — твоя людина». 11.05 — «Рідна природа». 11.25 — «Справа всього життя». 11.45 — Виступ секретаря обкому ЛКСМУ В. Малицького. (К-д). 11.55 — Зустріч юнкорів теледуді «Орля» з директором школи № 140 м. Москви, заслуженою вчителькою школи РРФСР Н. К. Сисоєвою. 18.00 — «Діти за дном». (Кіровоград). 18.15 — «Рік третій — рік ударний». «По числом —

улічням». 19.00 — Показові виступи найсильніших фігурістів світу. (Канада). 21.00 — «Час». 21.30 — Чемпіонат СРСР з хокею: «Трактор» — ЦСКА (Челябінськ). 3-й період. 22.05 — «Концерт Емілія Гієльса». Передача 4. У програмі — твори Ф. Шопена. По закінченні — новини.

ДРУГА ПРОГРАМА. 10.00 — «Народні таланти». 10.30 — «Доброго вам здоров'я». 11.00 — К. т. Новини. 11.15 — Для дітей. «Маленька філармонія». 11.40 — «Шкільний краєзнавець». 11.55 — 9-10 класи. Фізика. 12.35 — Камерний концерт. 16.05 — Тележурнал «Партійне життя». 16.35 — К. т. Для дітей. «Студія «Золотий ключик». 17.15 — К. т. «Видатний радянський педагог» (до 90-річчя з дня народження А. С. Макаренка). 17.45 — К. т. Говорять делегати XXIII з'їзду ЛКСМУ України. 18.00 — «На шкільних широтах». 18.30 — К. т. Лауреати Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка. 19.00 — К. т. «Вісті». 19.30 — К. т. «Музичні вітання» — делегатами XXIII з'їзду ЛКСМУ України. 20.25 — К. т. Док. телефільм «Подвиги шолом». 20.50 — «На добраніч, діти». 21.00 — «Час». 21.30 — Фільм «Вони були першими». 23.05 — Чемпіонат СРСР з баскетболу вища ліга. Жінки. «Сталь» (Дніпропетровськ) — «Уралмаш» (Свердловськ). По закінченні — новини.

ВІВТОРОК,
14 БЕРЕЗНЯ

ПЕРША ПРОГРАМА. 9.55 — К. т. Відкриття XXIII з'їзду

ЛКСМУ України. Трансляція з Палацу культури «Україна». 11.00 — К. т. Новини. 11.15 — К. т. «Галузь: досвід, проблеми». Головне управління Ради Міністрів УРСР по матеріально-технічному постачанню. 12.00 — К. т. Музичні вітання — делегатами XXIII з'їзду ЛКСМУ України. 15.00 — Документальний телефільм «Шинковський заказник». 15.10 — «Робітничі гарантії москвичів». 15.40 — «Радість довгого шляху». 18.10 — На зустрічі XVII з'їзду ВЛКСМУ. 18.55 — Музичні вечори для юнацтва. (Новини). 19.00 — «Біла джерела партії». До 80-річчя з'їзду РСДРП. 19.15 — Плен ІІІ тації народів СРСР. 19.35 — Фільм «На початку віку». 21.00 — «Час». 21.30 — «Літературні бесіди». Зустріч письменників з поїзнями. Тамакаєвський ліній. По закінченні — новини.

ДРУГА ПРОГРАМА. 15.55 — «Рубеж десятиліття». 16.15 — Концертний зал «Дружба». Виступає ансамбль скрипалів Московської філармонії. 17.00 — К. т. «Коралініні сімдесят». Розповіді про делегатів XXIII з'їзду ЛКСМУ України. 18.00 — «Телевізійна школа механізатора». «Висококоefficientне використання техніки на виробництві кукурудзи». 18.30 — Концерт для дітей. 19.00 — К. т. «Вісті». Репортаж про відкриття XXIII з'їзду ЛКСМУ України. 20.10 — Концерт молодіжної пісні. 20.45 — К. т. «На добраніч, діти!». 21.00 — «Час». 21.30 — Тележурнал «Старт». По закінченні — К. т. Новини.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить
у вівторок, четвер,
суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» —
орган Кіровоградського обкому
ЛКСМУ, м. Кіровоград.
Газета публікується
на українському мові.

Друкарня Ім. Г. М. Димитрова
обласного управління у справах видавництва,
поліграфії і книжкової торгівлі,
м. Кіровоград, вул. Галіки, 2.